

Előfizetési ár:
 Egész évre 4 frt
 Félévre 2 frt
 Negyedévre 1 frt

Egyes szám ára 10 kr.
 Hirdetések, és nyilnteret elfogad
 jutányos árak mellett a lap kiadó
 hivatala Kaposvár főutca 12. sz.
 Budapest: Goldberger A. V.
 Váci-utca 9. Hasenstein és Fogler
 Dorotyia-utca 14. sz. Lang
 Lipót Dorotyia-utca 9. sz. Bécs.
 ben: Oppelik A. Stubenbastei 2.
 sz. Schalek Henrik I. Wollzeile 14.
 Hasenstein és Vogler Wallfisch-
 gasse 10. sz. R. Mosse, Seilerstätte
 2. sz. G. L. Daube és társa Majnai
 Frankfurtba.

SOMOGYVÁRMEGYE

Politikai és vegyestartalmu hetilap,

a somogymegyei ellenzék közlönye.

Megjelen minden pénteken.

Szerkesztőség:
 Kaposvár főutca 12. sz. hova a
 lap szellemi részét illető összes
 közlemények intézendők.

Kiadóhivatal, hova előfizetések,
 hirdetések s egyéb a lap anyagi
 részét illető küldemények cím-
 zendők ugyanott.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Bérmmentlen küldemények
 ismert kezekből fogadtatnak

Erőszak és botrány.

Sokféle bogara van az Istennek, de olyan már a csodabogár számba megy, mely f. hó 22-én, T betű alatt a „Somogy“ hasábjain végigmászkal.

Nem tudjuk merre van hazája a különben szellemes hasonlatoktól tarkázó Tülkőncnek, de ha az általa vallott politikai dogmák és erkölcsi tantételekből akarjuk felismerni származását, úgy Aethiópiáig meg se álljunk.

Első cikkében kárhóztatja az európai sajtot, mely rossz néven veszi a lépre vitt orosz közvélemény „nyerítését“ és vig nótát követel Nagy Péter végrendelete eltemetésekor. Ő szerénce ordításnak és bölgjenek szabadon, hisz a nyársra, kinpadra hurczolt áldozatok ezen jogának meg kell lennie.

Meglepően hányivető hang ez a külföldi politikát az orosz barátságra alapító, — az orosz német-osztrák szövetséggel csak nem régen is kaczerkódó kormány és párt egyik tollas vitézétől.

A kétes értékű olasz barátságtól elkaptott nyelvöltögetés és gunyolódás nagyon illetlen azon multhoz, melyet cikkirő és pártja a külpolitikában vallott, a ki, ha emberünket eltaláltuk, a hármas császár szövetség tiszteletére dithyrambokat zengedezett. De hát: meghalt a gyermek oda a komaság.

Nem irigyeljük a T. cikkirő izlését és erkölcsi felfogását, mely a mint lábát a szárazföldre tette, kicsinyli és megveti a hajóroncsot, mely megdermedt tagjait a hajótörés hullámaiból a partra szállítja.

Hálátlan kedvteléseiben nem zavarjuk, de második cikkében felállított tanainak

badarságát és veszedelmességét kimutatni már kötelemünkben áll.

Vannak emberek kiknek fülei a legjogosultabb hangokat nem tűrhetik; kiknek az önkény és erőszak zenéjéhez szoktatott dobhártyáit sértik az igazság szavai, melyek becses enjűk érzelmeivel merőben ellenkeznek.

Ilyen T. ur is, a ki második cikkében, melyben a francia botrányokkal foglalkozik, minden tartózkodás nélkül így ír: „Tudomására kell hozni a pártoknak, hogy botrányosállással nem lehet czélt érni; inkább erőszak, mint függetlenség, kivált ha az erőszak fejtelenséggel szemben lép fel“ és így tovább:

„Hatalmas kéz kell a kormány gyepőjéhez és vasakarát, de egyszersmind tömör párt, mely imponál de a kormánynak is. Ily kevés sorban ennyi ellenmondás!

Az alkotmány alapjain álló? — szabad? Magyarországnak a praetendált szabadelvű párt egy embere nyilntan hirdeti: inkább erőszak, mint függetlenség!

Nem békóba verése ez az alkotmányos szabadságnak, melyet az erőszak ellen törvényesen biztosítani minden: magát alkotmányosnak nevező kormány elsőrendű feladata.

Mi ugy vesszük észre, hogy ezen vezér-princzipium nem talált adopczióra a kormánynál, mely megbízatását hazugság és erőszakon nyugvó népképviselő kezéből folytatja.

Laptársunk a „Somogy“ az erőszak emberének szabadon engedi, hogy kardjára ütessen, midőn veszedelmes tanait megjegyzés nélkül hozza; annak folytán

nekünk a vele egy légkörben csaknem ugyanazon olvasóközönség soraiban elsőnek kellett rámutatni a despota felfogás szörnyszülöttére, a kik haborzás nélkül megmondjuk és pedig első sorban e megye közönségének; hogy az efféle erőszakos politikának mik lehetnek következményei.

Egyelőre meglehet némaság, melylyel a hatalmaskodást eltűrrik, kik azzal ma még mérközni nem bírnak vagy nem akarnak, de annál állandóbb keserűséget és megvetést kénytelenek érezni azok ellen, kik alkotmányos törvényeink gunyján erőszakoskodnak. A jogos neheztelés, az elfojtott keserűség várni fog, míg eljő az idő, melyben a hatalmaskodás megtörik.

De ez soká nem tarthat. Hatás ellenhatásra talál. És mi lenne akkor, ha ilyen botnak fordítók meg a végét, melynek mint minden botnak két vége van.

Az erőszak, melyet cikkirő indirekte bár, de úgy látszik czélzatosan Somogymegyének szánt, — veszedelmes eszköz, itt főképe megyében, melynek sok független embere van, a kikre ráijeszteni nem lehet, a kik az ellentük irányzott nyilt vagy orvtámadást megtorlatlanul nem hagyják.

Hát uraim önknek ott a haladó? pártban csak alázatos szolgák, kézcsokoló hízolgók vagy szegény offciósus existenciák kellenek talán, a kik hiu czimekért vagy anyagi jutalmakért szolgálják a közügyet vagy azon falat kenyérré szorulvák, melyet önk kegyelméből nyernek és melynek elvesztése miatt folyvást reszketniök s ezért önkkel tartaniok kell?

Kedves Jani!

Rég-rég habozom a felett, mire most nagylelki küzdelmek után elhatározám magamat. Sajnosan tapasztalom mindinkább, hogy mi, mint magad is sokszor emlitéd — csakugyan nem valók vagyunk egymáshoz! Mennyi boldog reménnyel követtelek a fővárosba, milyen más életet képzeltem én magamnak! Sokszor figyelmeztettelek, de te csak elhagytad magad egészen vonni. Ma már csak ritka esetben jut arra idő, hogy velem is mehess, mert itt bucsu bankett, ott üdvözölő bankett, a körben, holnap az egyletben, az itthonra aztán csak a rossz kedvű férj jut, a jó cimborá másoké!

Fáradt lelkem nem bírja tovább. Te akartad így, ám lásd magad! Ezentul nem fog senki gátolni, nem fog senki inteni, ferblizhetel kedved szerint, a kávéházak rendes éjjeli látogatói örömmel fogadnak majd. Ne legyen irántam keserűséged, én vissza vágyódom a kis város csendjébe. Nagyném tárt karokkal fogad. Ő rég tudja milyen szomorú és elégedetlen vagyok.

Barátid közül csak Lajosnak add át bucsu üdvözetemet, — ő igen gyakran kedves és figyelmes volt irántam, a többinél vele jobban rokonszenveztem, de ő is csak olyan természetű mint te, — ép oly könnyen elsodortatja magát, mint te, — kár érte. Azonban ismered Gerő rokonomat. Magad is mindig példányképül állítád fel és ő csakugyan megérdemli azt. Ritka szolid, szorgalmas és gyengéd, idővel talán, nem mondom, ne is lepjen meg, ha ép megtenném — én az ő — no de előre minek erről beszélni!

Az ég áldjon!
 Jani végig olvasta és első meglepetésében felkiáltott: szegény barátom Lajos hát te sem?!

T Á R C Z A.

É l e t k é p e k.

Írta: Nőra.

II.

V a l l o m á s o k.

Az a pezsgő, az a pezsgő, — sok dolognak okozója, tündit vagy kábit, — sok bűne, sok előnye — A hallgatag fecsegő lesz, a mogorva felvidul, a szerelmes érzeleg, a könnyelmű vigadoz, — nem hiába francia találmány, azon nemzeté, mely élénk pezsgő életű!

Vig társaság mulatozott. A pezsgő poharak már gyakran megteltek és kiürültek, a szemek csillogó-bakká lettek, a nyelvek megoldódtak. Az éjfél rég elkongták a torony órái. Hideg, csipős novemberi szél rázta meg a kihalt sétány fáit, zizegő száraz leveleket söpörve utain. A szeszlámpákat is megmegrázá, a csillagok is fényesebben ragyogtak, — és a hold fénye hosszú árnyékokat képezett, néhány hazasiető egyén után, kik kabát gallérukba buva dideregtek. De a pezsgő hatalma itt is nyilvánult, mert a mi két hősünk nem érzé sem szelet, sem hideget, hanem lassan lépdegéltek, meg-megállva, élénk társalgást folytatva.

Igen barátom, ismétlem, hogy nincs több oly asszony, mint a te feleséged, mondá lelkesülten Lajos. Én mindig csodálom tisztelem és oh barátom imádom, imádom!

Te is, te is barátom, nem csodálom, mert igazán derék asszony a feleséged, kedves, okos, csak még jobban szeretlek, hogy ugy nyilatkozol felőle, és tudd meg, hogy ő is igen rokonszevez veled. Minden barátom között, téged emlit legtöbbet. Ha én azt tudnám, hogy veled boldogabb lenne, mint

velem, mert én nem vagyok hozzá illő férj, ezt igen jól tudom, barátom neked megtenném azt az áldozatot, — hogy elválnék tőle, — hogy te elvehessed!

Jani, Jani te ezt tudnád értem tenni. Nem barátom, el nem fogadhatom ezen áldozatot, sokkal jobb barátom vagy, mint sem erre képes lennék. Én nem venném el bármennyire hódolok neki.

Kedves Lajosom, te igazán méltó jó barátom vagy. Ha nóm ezt tudnád, valjon mit szólna hozzá? Minek is szeretjük annyira és mégis azt kell tudnom, hogy ő nem boldog, ez kétségbeesítő! És könnyeit töröl nemcsak az elérzékenyült férj, hanem a jó barát is, kik egymás kezeit szorongatva, most már hallgatagabban folytatták utjokat.

Az elválásnál még egyszer megölelék egymást, még néhány szót suttogtak meleg rokonszenvről, és eltűntek a bezárult kapu mögött.

Jani magányos lakásán csakhamar mély álomba szenderült, míg Lajos íróasztalánál kezdett kutatni, nincse számára valami ujdonság, hisz ma még rá nem ért ezt megtenni. Tegnap is társaságban volt, csak a hajnali órákban tért haza, ma nagy főfájás nem engedé munkájához. Este ismét más estélyre kelle mennie — és így ment ez igen-igen gyakran.

Szegény neje pedig csak türte, türte, vig kedélye lassankint elborult, néhányszor kéré férjét, hogy legyen többet honn, mert ő ezt nem bírja megszokni. Angyalom, a nagyváros társadalmi követelményeiből nem vonhatom ki magamat — volt a felelet. Ne gondold, hogy kevésbé szeretnélek azért, azonban ennek így kell lenni, csak nem akarod, hogy férjedet gunyolják, miszerint meglátszik rajta, a kis városi!

A pezsgő mómora lassanként elszállt, annál is inkább, mert asztalán egy levél vonta magára figyelmét, — neje irására ismert — kíváncsian bontá fel és meglepetve olvasá:

Am helyezték önök hatalmukat ily nyomorult alapra, nem irigyeljük, de hisszük, sőt tudjuk, hogy önöket nemsokára saját creaturáik fogják felfalni és mi megfogjuk érni, hogy az önkénykedő hatalom meghunyászkodva kér segílyt és tanácsot azoktól, kikkel értekezni méltóságán alólinak tartotta.

Egyébiránt bármi következék, bármint gondolkodjanak önök, arról az egyről biztosítjuk a somogyi közönséget, hogy mi a törvényes térről magunkat leszoritni nem engedve az agitáció minden megengedett és tisztességes módjával fogunk élni, hogy az erőszak helyébe a függetlenséget ültessük.

Ezt fogjuk tenni mi, a kik a francia nemzet nem azon részét ítéljük el, mely a botránycsinálókat pelengérré állítja, és a salaktól megtisztulni akar és a kik olyan országok sorsa iránt mit sem aggódnak, melyek az erkölcsi tisztaság alapjára helyezkedve minden áron és eszközzel törnek a korrupció rákfenéjének kiirtására, hanem abban látunk botrányt, ha a megbotránkozató tettek és kísérletek elpálostoltatnak vagy tettenérés esetén védelembe fogadtatnak azok által, kik azt megbüntetni hivatják; — azon országot feltjük, melyben a szolgalelkűség, a kétszínűség, a hízélgés, ámitás, rideg önzés, az erőszak és hazugság maholnap hazafiúi érdemeknek tekintenek.

A francia nép pl. egy ilyen kaposvári választási botrány miatt egy 24 óra alatt elsöpörte volna Tisza urat összes pereputtyostul és vastagon téved, a ki Tisza vasmarkát 40 millió francia megzabolázására alkalmasnak véli.

A polyglott nemzetiségű és erkölcsű ország premierje hatalmas ur lehet a talpnyaló szolgálhad előtt, de a szabad és lelkes francia népnél csak egy egeret tenne ki, mely „farkára kötött csengetyűvel“ a nemzeti ellenőrizés és erő macskakezeibe jutna.

Tehát ne tessék az erőszakkal, melynek alkotmányos országban, rendes viszonyok között nincsen és csak erőszak ellen van helye, — ijesztgetni.

Mi már nagyobb viharokkal küzdöttünk meg és a dajka mumusok csak gyermekéveinkben birtak bennünket befolyásolni.

Csokonai Somogyban.

Irtá és a csurgói Csokonai ünnepélyen felolvasta: Kondor József főgymnastiumi tanár.

(Folytatás.)

Csokonai e levélben érdekes és tanulságos észrevételeket tesz; láthatjuk, hogy öntudatosan járt el dolgában; de azt is láthatjuk, hogy igen sokat akart egyszerre. Tudjuk azt is, hogy történelmet is tanított s e tárgyból vizsgálatot tett. Kéziratai között*) maradt fenn egy latin dolgozat, melyben Phaedrus meséi vannak prózában feldolgozva latin nyelven s valószínű — a papirra tett más, helyi vonatkozású jegyzetekből, hogy tanítványai előtt előadta. E dolgozat különben töredékes s a 3-ik meséig halad. — Hogy a tankönyvre vonatkozó ígéretét beváltsa, megkezdette írni magyar vers-tanát magyar nyelven s el is kezdte ennek tanítását a nagyobb tanulók előtt 1799. novemberében. Mindjárt a bevezetésben igen találó megjegyzéseket tesz a vers és a költészet lényegére, midőn azt mondja: „A verscsinálás nem poézis: mert ez gondolatoknak, a képzelődésnek, a tűznek természetében és mindezeknek felöltöttségében áll. A honnan lehet valaki jó poeta, ha verset nem ír is.“ Midőn kimondja, hogy lehet poézis vers nélkül is, az akkor divatos Gessner-féle idyllekre hivatkozik, emliti Kazinczy fordítását. Más helyen igen találó megjegyzéseket tesz a rimekre s ő az, ki az asszoncia kérdését legelőször fölveti, bár nem fejti ki részletesen. Kár, hogy e műve töredékben maradt, épen mint az eposzról szóló dolgozata, melyet valószínűleg szintén Csurgón kezdett írni.

Hogy milyen tájékozott volt az aesthetika terén, bizonyítják egyes munkái elé csatolt bevezetései, nagyszámu jegyzetei, az ide vágó tudományokon

3) Haraszt-féle életrajz.
4) Akad. kéziratár.

Alkalmi tünődések.

A II. páni hadjárat idejében esett meg, hogy a római Sabinák, Scipio Boulanger-szerű vakmerőségek folytán a léket kapott nemzeti Vertheimba legbecsesb ékszereiket behajgálták és a carthagói delnök ében-hajfonataikat hadi czélokra metélték le.

Az ókori virtusok ezen kimagasló reliquiái élednek fel bennünk a dohány-jövedéki revisió tárgyalása, a magyar szüzdohány temetése alkalmából, a melynek útját Csáky és Desseffy grótok jól megegyezteték, haerosi lemondásra való nyilatkozataikkal.

Csáky grófnak még csak könnyű volt abdikálni a verpeléti élményeiről, hisz őt hajlott kora a tobákos pikszishez utalja, de hogy a legnagyobb dohánytermelő ellenzéki mágnás oly könnyen resignál, ez majdnem érthetetlen.

A féléhivatalos nem is késett Desseffy-t a loyális ellenzék epithetonából megtisztelni, mi pedig attól tartunk, hogy Tisza még utóbb az intendatúra sinekurájával jutalmazza a gavallér grófot, mert ez a mesterség a szüzdohány illatánál is csásbitóbb.

No de hagyjuk ő méltóságait ömlengeni és temessük el ünnepélyesen a fadit, mikit, szulokit, duzsit, jánosházit, kospallagit és verpeléti, melyek a tojás és déli gyümölcsök feliratu szekrényekben, a csempészek rozszant szekeren vagy a közlekedési eszközök fogytán, ködmenek, szürök és kötények alatt szűzes tisztaságban eljutottak a palotákba ép ugy, mint a kunyhókba.

Most már vége az aranjuzei napoknak.

Jön a finantz-diktatura, ezzel a stemplis pipa, az almáriumok, a czéhládák, a dunnák, párnák és szalmazsákok felkutatása, a szájúregek naponkénti hivatalos vizsgálata s a kabátzsebek és a turnőrök szemléje. A dohány csempészet kalóz meserségének felkopott napszamosai pedig az öngyilkosok statisztikáját növelik.

A finantzrezdek mozgositva, generálisai: Tisza, Wekerle és Hegedüs vezénylete alatt készlenlétben.

Mert azt mondja Hegedüs Sanyi, hogy Magyarországon egy dohányzó fő után csak 2 frt 13 kr. tiszta államjövdelem esett. Ez bliktri. Ezzel nem lehet elfüstölni az ezer millió államadósságot. Ki hitte volna, hogy az eladódottmagyar Kánaánt a dohánylevél rántsa ki a hínárból, melyből buzája, bora, ménese, gulyája kivontatni elégtelenek.

Most csak arra vagyunk kíváncsiak, ha a revizióval tervezett 20 millió évi szaporulatot a mathesis meghazudtolja, mily új adónemekkel boldogitnak bennünket.

Ugy halljuk többek közt, már készül a nőtlenségi adó. Csak elő vele minél hamarabb, hogy a farsang előtt hatályba lépjen.

Ha a kormány a választások előtt támad ez az ötlete, nem lett volna szükség a nagy bankókra, a szabókotokkal megkönnyebült papák és mamák s a főköttő alá bujtattot hajdonok megcsinálták volna a nagy többséget hálából és gratis.

»Fizess magyar.« Irja a „Somogy“-ban T. barátunk a ki a végső reczipévei is szolgál, midőn John Bullal ijesztget.

kívül igen jártas volt különösen a növénytanban is — mint jegyzetei mutatják — s igen szeretett botanizálni. A mellett nagy nyelvismerete volt: értette a görög, latin, német, francia, angol nyelveket s különösen az olaszt, melylyel már tanuló korában kiválóan foglalkozott s Metastasióból sokat fordított. Fordításai általánosságban kell emelnünk, hogy sok eredetiséget mutatnak. Azonban mindenek fölött való volt előtte a »magyarnyelv felelédesé« mint ezt hasonczimű prózái munkájában kifejtji. Hogy mily érdeklődéssel viseltetett az irodalom és az írók iránt s ezek iránta, abból is látszik, hogy levelezésben állott többek között — már korán, — Kazinczyval, Földyvel, költői levelet írt Horváth Ádámmal, Kisfaludy Sándorhoz.)

Kisebb költeményei közül csurgói eredetűek: Az első iskoláról Somogyban, melyben a csurgói gym. föllállítását üdvözli. Továbbá Virágh Benedekhez, a nagyhajomi születésű ódaköltőhöz írott classicus szellemű és formájú ódája, melyet egy iskolai dolgozat hátlapjára írt Csurgón. Mig Virág a harcot éneklí, ő Lilláját siratja. (Tehát a régi emlék föl-följúl!) A harcok viharai alatt ledőlnek a birodalmak, csak a lant marad meg épen. Így végzi:

„Jer hát, végy te babért, el olajágakat
Tűzők fel; te vitéz tárogatód szavát
Buzditsd, én meg ezüst lantomat izgatom:
Zengjünk Festetichet, jere!“

Csurgón írta még anakreoni verseinek egy részét, a mint egyes vonatkozásokból is látszik; továbbá egy-két népies dalát, melyekkel előpostája a Petőfi-Arany-féle iránynak. Toldy F. (Cs. életrajzában) emliti művei között egy „Somogyi nótá-c-ját.“

(Folyt. köv.)

5) L. Horváth Á-hoz írott versét az akad. kéziratárában.

Hát hiszen fizetünk is mig tudunk, sőt merjük állítani, hogy Magyarország népe egy cseppet sem engedne a francziának, mely az öt milliárd hadi sarcz gyors előteremtésével a világot ejtette bámulatba.

Hanem ez a fizetési készség lelohad midőn az adózó azt látja, hogy szorgalma veritékei a rostába öntött viz sorsára jutnak.

A Vörös-kereszt-egyletek az állam nyakáról a közvetlenebb társadalmi czélok rovására jelentékeny terhet készülnék levenni, mig a szemünk láttára éhez és didergő iskolák gyermekek sorsán 2—3 nemes emberbarát indul meg és egy miniszter választására 45 frtot pocskolunk el.

Tegyünk egy kis számítást: 8 miniszter 45 ezer forintjával 360 ezer forint, ugyanennyi államtitkár tegyük fel 20 ezer forintjával 160 ezer forint. 300 kormánypárti képviselő.

No ezeket előbb osztályoznunk kell. Teszem azt ha Hock Jancsi és Pulszky Karcsi-féle vékony dongájú legények 4 ezer forintot kapnak, akkor itt 3 osztályt állíthatunk fel. Ivánka, Hegedüs, Visi és Horváth Gyulák classisa szálanként 10 ezer, Busbach, Tibád, Czibliék osztálya beéri 6 ezerrel, a minorum gentiumok 3-ik száza koponyánként 4 ezer forintba kerül. Tehát 100 drb per 10 ezer frt, keresek egy millió frt, 100 6 ezerrel 600 ezer frt és 100 4 ezeres 400 ezer frt. Summa summarum: két millió ötszáz huszezer forintba kerül egyszeri megválasztása ennek a végzetes többségnek.

Ez csak a bevallott összeg, hát hol van a főpapság, a nagybirtokosság, a bankár csoportok, a zsidóság kényszer adománva, hol a rendelkezési alap és a bihar-gesztii meg lábodi urodalmak pazar előrukkolásai.

Hát ezen vastag numerusok eltakarására kellett a dohánylevél.

Azt mondja ezekre a „Somogy“ vezérczikkezője, hogy kérem ez máskor is így volt. Pl. a somogyi restaurációkra mennyit költöttek, anno dazumal a Kundok, Somssichok, Csépanok, Tallianok és Csapodyak.

Igaz, Hanem ezen költségek és a modern alkotmányos pénzszórás között esetleg egy igen nagy különbség van és ez: hogy azok az igazi gavallérok a maguk pénzével korteskedtek.

Ad vocem Lábod. * * *

Eötvös Károly a kaposvári képviselőválasztás tárgyában ismét interpellál, Szalay petíciójánál.

Hát mikor lesz ennek vége? Soha, mezt mi sem meg nem unjuk, sem bele nem fázadunk.

Vannak dolgok, melyekkel a kettő közül egyiknek sem szabad megtörténnie s ez a kaposvári Wilson-Caffarel ügy, mely minthogy a mi Greynk nem megy — azt parancsolja nekünk, hogy mi is maradjunk a régiék.

Mégis csak ügyes ur a mi Pechy Tamásunk.

A kaposvári verifikáció aktáit a leggyöngébb tüdejű nótáriussal olvastatta fel a t. Házban.

Eszembe jut erről székesfehérvári diák-korunkban követett azon praesunok, hogy valahányszor lekeinket nagy bűnök nyomták, mindig a süket barátunk gyóntunk.

Eötvös Károly képviselő, a kaposvári képviselőválasztás tárgyában az alábbi interpellációt intézte a kormányhoz. Az interpellációval jövő számunkban bővebben foglalkozunk.

Interpelláció

az összes miniszteriumhoz a kaposvári választás és gróf Széchenyi Pál képviselői mandátuma tárgyában.

Miután a legutóbbi kaposvári képviselőválasztásnál a választást vezető közegek egy része a választási iratokat helytelenül vezette szakokban törlesekkel és igazításokkal tett s a szavazók számának végleges összszámolásánál valótlán eredményt mutatott ki és ezzel oly tényeket követett el, melyek a törvény szerint fegyelmi eljárás alá tartoznak;

miután az itt említett tényekre és ezek miatt a fegyelmi eljárás szükségességére a központi választmány a belügyminisztert határozatilag figyelmeztette, a belügyminiszter pedig e határozatot megsemmisíté s a fegyelmi eljárást sem maga el nem rendelte, sem az illetékes megyei hatóságot annak elrendelésére és foganatosítására nem utasította;

miután e képviselőválasztásnál minden objektív bizonyíték szerint szavazathamisítás bünténye látszik szándékosan elkövetettnek és pedig okirathamisítás segítségével s ily büntényre a törvény súlyos büntetést bíróság alkalmazni világosan parancsol;

miután a szavazat hamisítás bünténye által a megválasztottnak kijelentett képviselő gr. Széchenyi Pál oly választó polgárok szavazata alapján nyert; állítólagos többséget, a kik nem rá, hanem épen ellene szavaztak s ezzel a választó polgárok alkotmányos közjoga kijátszatott s így súlyosan megsértett;

miután gróf Széchenyi Pál képviselő mint miniszter nemcsak az ország kormányzója, de egyuttal a koronának is tanácsadója és képviselője s végre miután a törvényhozői jog megszerzésében és megtartásában nemcsak a törvény külső formáit,

tudunk, sőt merzág népe egy cseppet mely az öt milliárd évvel a világot ejtette

ség leohad midőn az ma veritékei a roszra jutnak.

az állam nyakáról a rovására jelentékeny g a szemünk láttára rmekek sorsán 2—3 és egy miniszter vák el.

8 miniszter 45 ezer gyanennyi államtitkár 160 ezer forint, 300

nk kell. Teszem azt arcsi-féle vékony donknak, akkor itt 3 ke, Hegedüs, Visi és anként 10 ezer, Busa beéri 6 ezerrel, a za koponyánként 4 drb per 10 ezer frt, ezerével 600 ezer frt Summa summarum: ezer forintba ezer forintba ennek a végzetes

at hol van a főpap- csoportok, a zsi- rendelkezési alap á budi urodal-

oltakaráásra kellett

y“ vezérezikkezde, olt. Pl. a somogyi k, anno dazumal a Talliánok és Csa-

és a modern al- között esetleg ez: hogy azok az uk pénzével

képviselőválasztás ay peticzióval.

oha, mezt mi bele nem fá-

kettő közül egy- énnie s ez a , mely minthogy — azt parancsolja k a régiek.

by Tamásunk. it a leggyöngébb t. Házban.

ri diák-korunkban valahányszor kel- mindig a sü-

kaposvári képv- bi interpellációt pelliczióval jövő k.

svári választás és átuma tárgyában.

képviselőválasztás- y része a választ- zokban törlesekot zámának végleges nynt mutatott ki neieyek a törvény nak;

és ezek miatt a központi választ- atilag figyelmez- atározatot meg- m maga el nem atóságot annak em utasította;

minden objektív bünténye látszik okirathamítás y suljos bünte- arancsol;

ünténye által a 10 gr. Széchenyi alapján nyert; zükbe, hanem épen polgárok alkot- lyosan megsér-

ó mint minisz- de egyttal a oje s végre szerzésében és zülő formáit,

de a becsületet és tisztességet mint az erkölcsi nemes önértet parancsait is meg kell tartani: (Helyeslés a szélsőbaloldalon) ezen okoknál fogva kérdem

1. a belügyminiszter urat: vajon a választás ama közegei ellen, kik a törvényt sokszorosan megsértették, miért nem rendelte el eddig s vajon szándékozik-e ezután és minél előbb a fegyelmi eljárást elrendelni: kérdem:

2. az igazságügyminiszter urat: vajon megtette-e s ha nem: szándékozik-e megtenni a szükséges intézkedéseket, hogy a szavazathamisítás és okirathamítás büntényének tettese vagy tettesei az ország rendes büntető bírósága elé állíttassanak; kérdem:

3. gróf Széchenyi Pál, földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter urat: vajon a birtokában levő szavazói névjegyzéket, melyen a szavazathamisítás és okirathamítás jelenségei nyilvánvalók, az illetékes büntető bírósághoz benyújtotta-e, (Helyeslés és derült-ség szélsőbaloldali) és

vajjon ily viszonyok közt eddig csorbitatlan egyéni nemes önértetéssel s képviselői és miniszteri állásával összeegyeztethetőnek tartja-e, oly mandátumot megtartani, mely minden tárgyi jelenség szerint közbüntény segélyével készítettett (Helyeslés) s oly kerületet képviselni, melynek valósággal lezavazó választó polgárai kétségtelen többséggel ellene szavaztak?

Végre kérdem:

4) a miniszterelnök urat: Vajjon miként véli ama választópolgárok alkotmányos közjogi érzelmét megorvosolni, kiknek szazata bünös uton épen azon képviselőjelölt javára számított, hova nem szavaztak, sőt kinek épen ellenjelöltjére szavaztak? És

vajjon nem látja-e szükségesnek és indokoltnak ő felségét a királyt értesíteni arról, hogy a koronaegyk tanácsosa milyen módon jutott képviselői mandátumhoz? (Élénk helyeslés szélsőbaloldali.)

HIREK.

— Személyi hírek. Jelentsik tábornok a honvédség megsejtelése céljából Kaposvárot idözött.

— Lakócs. kir. kamarás és honvédkapitány ezredes kíséretével, honvédlóvak beszerzése végett pár napot töltött a székvárosban. — Schrott Ignác lovag a 44-ik gyalogezred parancsnoka az ezred itt állomásozó zászlóalját vizsgálta. Hisszük az új kazárnya épület kellemesen lepte és arról győzte meg, hogy abban az egész ezred kényelmesen lenne elhelyezhető. — Dr. Roboz Zoltánt Tolnamegye, tanulmány-utrá kiküldte Franciaországba, hova karácsony körül utazik.

— Előkelő és népes társaság gyült egybe f. hó 30-án Somssich Andor nagybirtokos vendégszerető házában, hogy a somogyi képviselői közélet jeles és tevékeny emberének tisztelet és rokonszenvvel adóz. zék névünnepe alkalmából. A megyei gentryn kívül képviselve volt Baranya és Tolna megye, a Nádosiak, Sziliek, Jeszenekiek, Dörtyek és Kammerekkel, kik családtagjaikkal vettek részt a szép társaságban. A somogyi nagybirtokosság pedig csaknem teljes számban foglalta el megszokott helyét a saárdi termekben. A közhangulatot Ujlaki csökyi esperes és Sárközy Béla földbirtokos szellemes felköszöntőkben tolmácsolták, mikhez mi is szívből járulunk. Ad multos annos.

— Pulszkyék lelkiismeretessége. A szabadkőmives páholy nagy mesterére nem jó napok járnak. A magyar nemzeti múzeum és Eszterházi képtár vezetésében oly rendellenességek észleltettek, melyek legközelebb interpelláció tárgyát képezendik. Az interpelláló Polónyi Géza országos képviselő lesz, a ki hisszük, oda ut, a hol viszket. Mint hírlík a vén család a két műintézetben elfoglalt állásától megváltik és helyére Szalay Imre oktatási tanácsos jó Feszült figyelemmel várjuk a további fejleményeket.

— A törvényhatósági bizottsági tagok pótválasztásánál a haladópárt (?) megfeszített erőlködéseire daczára 2/3- ad részben az ellenzék jelöltjei győztek. A rákpártu elbizakodottságra jó kis zuhany ez, mely a nagy mérközésnek előjátéka.

— A „Vöröskereszt“ egylet kaposvári fiókja mint értesülünk a farsang folyamán sorjájáttal egybekötött jótékonycélu tánczvigalmat rendez. Semmi kétségünk, hogy a bál, melynek rendezését a megyei és városi societás hivatott elemei vették kezükbe, sikerülni fog. Mi, az éhező és didergő kisdedek sorsának jótékony felkarolását sürögősbnek vélőnk a bizonytalan időben tűzbemenő hadfiak kórházi nyugalmánál, melyről gondoskodják az, ki e szintén nemes feladatot el nem odázhatja: a közös ügyes állam.

— A ki nyilvános helyen lárma? 25 frtig terjedhető bírásággal lesz sújtva a legújabb keletű megyei statutum értelmében. Jó lesz ezt a paragrahust

a megyegyűlésen ordító nótárius urakra alkalmazni.

— A Vöröskereszt kaposvári főkegyeletének választmánya f. hó 20-án d. u. 4 órakor tartotta alakuló gyűlését a főispán elnöke alatt. A gyűlésen a választmányi tagok — s különösen a női tagok szép számmal jelentek meg. Első sorban az egylet elnökei s egyéb tisztviselőinek szavazás utján történt megválasztása került napirendre, melynek eredménye következő: Elnökök: Tallián Béláné, Tallián Béla; alelnökök: Tevely Lujza özv. Kapotsfyné, Németh Ignác; pénztárnokok: Polányi Lajosné, Andorka Elekné, Madarász Andor; — gazdák: Madarász Andorné, Ujváry Ferenc; ellenőrök: Labek Kálmán, Matolcsy Sándorné; jegyzők: Rimanóczy Ferencz, Bakonyi Ferencz, Hajdekker Károly; orvos: Polányi Lajos. Határozatba ment tovább, hogy a főkegyelet alakulása a „Megyei egylet“ bejelentetik; mégis, hogy egyleti tagok gyűjtése iránt a választmány tagjai közt újabb aláírási ívek bocsátatnak ki; végre hogy az egylet sajtó pénztára javára a következő farsang folyamán sorsolással egybekötött tánczvigalmat rendez. A rendezőség a választmány lesz, de egy szűkebb bizottság fogja a részleteket kidolgozni s egyzersmind a fiatalág tagjait a rendezőségben való részvételre felkérni. A sorsolás nyereségy tárgyainak beszerzésére a megyei és székvárosi nők lesznek felkérve.

— Gyászír. Szilágyi Ágnes és Lajos, rokon lánya Vilma, az egész rokonság nevében szomorodott szívvel jelentik, szeretett testvérük, illetőleg felejtethetlen bátyjának, nt. Szilágyi Gábornak az ötvös-könyi reform. gyülekezet lelki pásztornak, hosszas szenvedés után f. hó 27-én reggeli 3 órakor történt gyászszos elhunytát. A boldogultnak pormaradványai f. hó 29-én d. előtt 10 órakor fognak örök nyugalomba tétetni. Ötvös-Könyi 1887. november hó 27. Áldás és béke lengjen porai felett! A ref. egyház szerény, de azért széles körben ismert napzámósának ravatalát a rokonság és a gyászoló hitközség könnyezve állta körül. Nyugodjék békében.

— Nagy-Atád közég kérvényére, mely szerint a marhabus árának leszállítása iránt kéretett vélemény, — a pécsi kereskedelmi és iparkamarától, — ez, elutasítólag határozott, — azon indokból az onban, hogy ott a marhabus jelenleg kilogrammónként 36 kron méretük szezen árt a kamara nem tartja a tulmagasnak. Nagy-Bajom s több tolnai közég hasonló kérvénye azonban pártoló véleménynyel intéztetett el. Ez már jal Hát Kaposvár? ...

— Kaposvári polgári olvasókör“ című egylet alakításán fáradozik több tekintélyes kaposvári polgár. Mint értesülünk az egylet alapszabályai már készek s az alakuló gyűlés által, mely f. hó 20-án tartatott meg a Mangfélé vendéglőben — már el is fogadtattak s helybenhagyás végett legközelebb felterjesztetnek. Az egylet tagja lehet minden kifogástalan jellemű egyén, aki évenként 60 kr. tagdíj lefizetésére magát három éven át kötelezi. Az egylet állandó helyiséget tart, lapokat, folyóiratokat s szakközönlönyöket járát; felolvasásokat, estélyeket rendez és jótékonyezőkat támogat s általán a közművelődést mozditja elő. A czél egészen szép s a tagsági díj elég olcsó hogy az egylet számos tagra számíthat. Különben ily egyletre a kaposvári polgárságnak felette nagy szüksége is van. — Ajánljuk a közönség pártfogásába.

— Ösztöndíjat alapított a pécsi keresk. és iparkamara a „mágoosi agyagipar iskola“ egy szegénysorsu tanulója részére 140 frt évi díjazással. A kamara ez ügybeli végzése így szól: A kamara szem előtt tartva az ipari szakoktatás előmozdítását illetőleg törvény által is rárótt feladatot, a mondott iskola irányában ezennel kijelenti erejéhez mért támogatási készségét. A támogatást a kamara a legmegfelelőbbben, évi ösztöndíj kifizése által véli gyakorolni. Az évi ösztöndíj 140 frtban állapítatik meg. S ezen ösztöndíj évről évre a kamara további intézkedéseig egy a kamara területének valamely községében illetőségű szegénysorsu ifjunak a mágoosi állami agyagipariskolában való kiképeztetésére fordítatik. Az ösztöndíj először egy somogy megyei, ennek kiképeztetése után egy tolnamegyei s végül egy baranyamegyei ifjunak adassék s ezen sorrend továbbra is fentartandó. A pályázók közül mindenkor olyan ifjak részesülnek előnyben, kiknek apjuk fazékas, korszós vagy kályhás. A pályázók közül mindenkor a közülés választ. Az elnökség az első pályázat haladéktalan kiírására utasítottik.

— A kereskedő tanulók oktatása iránt tett felhívásaink kellő eredménye nem levén, több tekintélyes kereskedő javaslatára elhatároztam, hogy az eddig kijelölt tanórák idejét módosítom akképen, hogy egyelőre csak vasárnap delután 3—6-ig tartom előadásaimat intézetem kereszt-utcai helyiségében. Miről az érdekelt kereskedő urakat azzal értesitem, hogy a leckeórák f. hó 4-én kezdődnek, mely alkalommal a beiratások is eszközöltetnek. Havi tandíj egy forint. Kaposvárot 1887. december hó 1-én. Mesics György kereskedelmi iskolai igazgató.

Szervezkedjünk.

II.

Pártos Béla jeles röpiratának lapunk 20-ik számában történt kivonatolása után átme-gyünk annak részletes taglálásába, előre is kijelentvén, hogy az abban tervezett reformok azon részével foglalkozunk tüzetesen, melynek megvalósítására korlátozott hatáskörünkben befolyhatunk.

A jeles pártember által kontemplált értelmi központ, az országos „függetlenségi kör“ reorganizációja tekintetében vele teljesen egyetértünk.

A körnek úgy mint a kortagoknak nem szabad elzárkózniok a külérntke zésektől.

Ezen intelem szól a körnek és a függetlenségi képviselőknek, tehát amit e tekintetben elmondunk, az részünkről a pium desiderium megyejénél marad.

Teljesen egyetértünk a röpirat szerzőjével abban, hogy a függetlenségi kör ne csupán képviselő-tagokat számíljon, hanem a politika, a társadalom egyéb kitünőségeit is igyekezzék magához vonni.

Tapasztalatból mondhatjuk, hogy ezen ajánlat illető helyen elfogadásra alig talál. És ez végzetes hiba.

A tulnyomólag vidéki lakhelyűel bíró képviselőtagok a kör szorgalmas látogatása mellett is félreterjedő assistenciát és együttléteket biztosítanak a kör munkásságának, melynek az országgyűlés, elmondhatni fél éves szünetelése mellett, hónapokon át stagnálnia nem lehet, a mely idő alatt a fővárosban lakó képviselők sem folytatják a félbeszakadt akciót. Holott ha a kör a fővárosi politikai és társadalmi irányadó, bár nem képviselő elemeket befogadja, úgy ott még a szünetnapok alatt is permanens és komplet klubb marad, melyre az a kényes testület ügyei intézését bátran rábízhatja. Azonfelül hol van az megírva, hogy a függetlenségi elvek és irányeszmék hivatott apostolai csak azok lennének, kiknek nemes ambícióit a voksok szerencsés alakulása mandatumhoz juttatta. Lám a kormánypárt klubja nyitva áll mindazok számára. kik vele érdekközösségben állnak és nem hisszük, hogy ez a tiszteletre méltó szabad- elvűség akár a kör tekintélyének, akár érdekeinek ártalmára lenne.

Hanem hát az ellenzék általán s így annak eminens gócpontja (?) is a függetlenségi kör két gyökeres hibában leledzik, ezek: a büszkeség és bizalmatlanság s az ebből folyó féltékenység.

Az a büszkeség nem a mai országos és pártviszonyok keretébe illő már. A titkolódzás pedig nevétségessé lesz, ha a német közmondásra gondolunk: „Vas zwei Menschen wissen, das ist kein Geheimniss“, hogy ne is szőljünk a napi sajtó szemfüleskedéséről, mely interviuolás, információ, ispiráció és szimatja segélyével a tanácskozások legrejtettebb intenczióit a t. cz. publikum szájába adja előbb, mint annak közéletétől az érdekeltek maguk kívánnák. E mellett bizonyítanak az országgyűlés zárt ülései és a négy fal között, hírlap-tudósítók praesenciája mellett tartatni szokott titkos ülések történetei.

Nem először van felvetve azon óhaj, hogy a függetlenségi kör nem képviselő párttagokkal is egészítse ki magát, de hisszük, mint a multban úgy most is hajótörést szenved azon önteltségen, mely az izoláltság, az exclusivitasban véli fellelni erejét akár a chinai császár, a ki a tekintély megóvása végett évenként csak a sátoros ünnepeken látattja magát.

Pártos Béla vasfegyelmet és pártszervezetet kíván.

Azon politikai testületben, mely annyi divergens rézetet és koncepcziót ölel magába és mely bizonyos engedékenységgel nélkül sokat lenne kénytelen kebeléből kiparancsolni, vasfegyelemről szólni alig lehet.

Sokkal önállóbb, sokkal jobban a maga lábán járó individuumokból kerül ki a függetlenségi kör, semhogy Kossuth, — „Megfártek egy kalap alatt“ intelmét ne respectálná.

Egy ízben megkísérlette ezt, midőn an antisemita elvekhez hajló elemekkel az érdek és elvi közösséget megtagadta, de mint az eredmények megmutatták, ezen eljárása meghoszuulta magát; mert ha ez nem történik, ma a függetlenségi képviselők száma 120—130-at tesz ki és nem annyit, mennyinél ezelőttt 6 évvel többet számlált. Csodálatos is, hogy csak a részben antisemita iránytól, mely 90 százalékban a függetlenségi program alapjában állott, annak kezdeményezéséből vonatot el a solidaritás, a ki az államfeltorgató nazareus tanok első patronusa és apostola gyanánt gerálja magát a parlamentben.

Hogy a képviselő urak letegyenek a lateiner dolyfrol és vegyüljenek belé a fővárosi és vidéki mozgó és intező erők és körök közé, ez csaknem fölösleges intelem.

A lateiner képviselők, a kik népszerűségüket s ennek természetes következményeit: a felismerést és befolyást ezen érintkezéseknél kö-

szenhetik, — azoktól a jövőben sem idegenkednek, a parancsszóra megteremtett rouék pedig eszentulra is megmaradnak az eddigienél: csak akkor paruláznai, midőn közel vagy jelen az idő, midőn a kérges kéz szavazó czédulát szorít.

Hatalmas érvelés, szigorú megleczkéztetés kíséretében és drákói eréllyel követeli Pártos Béla az ülések szorgalmas látogatását. Feljajdul azon indolencia, — közöny fölött, mely oly mérvet öltött, hogy a legfontosabb tárgyalásokon az ellenzék ugyszólván távollétével tündökölt.

Ezen közönynek, mi a röpiratban elősoroltakon kívül más indokát is látjuk, azt ti, hogy az ellenzék elfásul, elkedvetlenedik, midőn legnemesb, hazafias intencziói megtörnek a kormányparti géphajtotta többség makacsságán, mely a legüdvösebb kezdeményezést csak azért, mert az az ellenzékétől ered, meghiusítja s így a meddő küzdelemnél nem csinál lelkiismeretbeli dolog abból, hogy az ellenzék ennyi vagy annyi többséggel győzött le. Ennek dacára teljesen osztozunk Pártos Bélának, az országgyűlés szorgalmas látogatására czélzó tervezetében egy pontnak kivételével, mely a köteleesség mulasztó képviselőt a körből való kizáratással fenytíti s ezt világgá bocsátja. Mert hitünk szerint ezen tulszigor magának az tigenek, a párt érdekeinek nem használja.

Akit a Pártos által javasolt 2 fokozatu intézkedés köteleességei tudatára nem ébreszt, azt a körből való kizáratás sem fogja generozni, ellenkezőleg a körrel fogja káros ellentétbe helyezni.

Mi azt hisszük, hogy a kinél a figyelmeztetés két első módja és eszköze sikertelen marad, ott a harmadik sem fogja szólnia kívánt eredményt. Ettől eltekintve, hatásaiban kiszámíthatlanokat vonna maga után, mely az ellenkező árnyalatok kárörömének bőséges alapot nyujtana.

Szerény nézetünk azon módosítvánnyal szolgál, hogy a 3-ik szigorító gradus érné be azzal, hogy a köteleességmulasztó képviselőt, mint illet választóközönségével megismeresse. Ezen korrektívumot annál inkább ajánljuk, mert azt hisszük, hogy a körből való kizáratásra talán nem lesz szükség egy esetben sem, az pedig ki még ezt is bevárná, renitenziájában a szélsőségekre tereltethetik és közbotrányra daczol a kör határozatával, mely elvégre őt képviselői állástól meg nem foszthatván, előbb-utóbb illuszióussá válnék. Ép úgy mint Pártos Béla, mi sem vagyunk megelégedve a függetlenségi kör mostani cselekvési körével, mely azon szük keretben mozog, hogy az országgyűlési tanácskozsokat előkészíti. Aztán milyen ez az előkészítés. Leszámítva azon értekezleteket, melyeket valamely rendkívül fontos törvényjavaslat látogatottá vagy érdekessé tesz, a körtagok csaknem tulnyomó része merő casinói szerepet játszik ott. Ennek pedig mint láttuk, oka nem mindenkor az indifferentismus, hanem azon tradicionális megrögzöttség, mely ugy a körbeli, mint a képviselőházi tanácskozsokban nem örömmel nézi azok élénk részvétét, kik a legbensőbb gárdába nem számítják. Ily eljárás lehüti a munkakedvet s eredménye az, hogy egyesek dédelgetése, erőszakos eltérbe toléása különösen az új képviselőkhöz a nemes ambicziót csirájában fojtja el, még akkor is, ha azok a legtisztább, legönzéstelenebb intencziókkal lépték át a kör küszöbét.

Nagyon helyesen követeli tehát Pártos Béla, hogy a párt összességét érdeklő ügyekben mindenkor alkalmas képviselők szemeltesenek ki, mi ismét csak titkos szavazással érhető el.

(Folytatjuk.)

Fajs, 1887. nov. 29.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Kaposvár“ czimű hetilap november 19-iki számában egy közlemény jelent meg ezen felirással: „Ki lesz a kaposvári hittanár?“

Ezen cikkben a kiköszörült él csekély személyeknek volt szánya, ki szintén törekedem ezen állomást elnyerni. Nem azért írom a következőket, mivel a nevezett cikk írója engem a hittanárságra érdemtelennel tart, hanem azért, mert rossz információk után, — a consequenti engem is belehoz a politikai élet hullámai közé, a mennyiben azt mondja, hogy egy klik és pedig ellenzéki klik áll hátam mögött, mely engem ösztönöz a pályázatra.

Ebből szerintem az következik, hogy én vagy tettem már politikai szolgálatot a nevezett kliknek, vagy a jövőre tettem ígéretet, és ezért vagyok vagy leendek honorálva protekcziójával. Egyik sem áll. Én politikai aktusban még soha, sem szavazatommal sem egyéb tekintetben részt nem vettem; de nem is tettem senkinek e világon ígéretet, hogy itt vagy amott másnak politikai meggyőződését kövessem. Különben még eddig nem kényszerített, de nem is törekedtem rábeszélni senki arra, hogy meggyőződésemet e tekintetben másnak aláves-

sem. Talán azért tart a cikk írója engem ellenzékinek, mert a gymnasiumi választmány ellenzéki tagjai megígérték támogatásukat a hittanári állomást elnyerése körül? Akkor ép oly joggal tarthat kormánypartinak, mert a választmányban levő kormánypartiak közül is biztosítottak szavazatukkal. És midőn a gymnasiumi választmány tagjaihoz fordultam támogatásuk megnyeréséért, ezek közül senki nem kérdezte tőlem politikai hitvallásomat és senki sem tette attól függővé az „igent“ vagy „nemet“; sokkal is magasabbnak, szentebbnek tartván a hittanári ügyet, hogy sem a politika földjére szálltak volna; sokkal kisebbnek kellett tartaniok egy szegény káplánt, hogysom az a pályájával össze nem egyező politikai dolgokban számot tegyen. Egyébiránt tehetek-e én arról, hogy a választmányban kormányparti és ellenzéki tagok vannak? Vetheti-e tőlem rossz néven bárki, ha én az állomást elnyerni óhajtván, első sorban a választmány tagjait törekedem megnyerni bármint pártbeliek lettek is azok? A józan belátás és igazságosság nem felel tagadolag.

Nekem nem a politika mezőjén terem a kenyérem; ha szabad azt mondanom, nekem politikám az evangéliumok könyv, mely mindenek fölött áll; hitem Krisztus örök keresztje, mely nem tanít ellenségeskedésre és mások megtámadására, hanem tanít békésre és a megtámadások eltűrésére. És ebből folyólag mindenféle pártot egy szemüvegen át nézek; nem a politikai magatartás határozza meg előttem ki a becsületes és nem becsületes ember, csak elfogult fogja e szerint mérlegelni az emberek erkölcsi értékét. És az a hitoktató, ki bármelyik párt működő tagjának vallja magát, czélját tévesztette, mert vallási szent ténykedésén kívül a haza iránti szeretete nem a párt differenciák ellenségeskedése között terem nemes gyümölcsöket.

De midőn érdemtelennel tart a cikk írója a hittanárságra, az a kérdés vajjon jogosan fogok-e pályázhatni és van-e kompetenciám a nevezett állásra? Erre tekintélyekkel felelek. Én a hittanári oklevelet már akkor megnyertem, midőn még senki sem gondolhatott vakanciára és ebben mind elméletileg, mind gyakorlatilag jól képezettnek vagyok nyilvánítva és boldogult püspököm az egyházmegye területén levő középiskolákra hittanárnak ajánl sajátkezű aláírásával. Ezenkívül egyházmegyéni főtanfelügyelője — ki elnöke volt a vizsgálóbizottságnak — csekély személyemet nem egyszer többek előtt alkalmasnak találta a hittanárságra. Már pedig a felhozottak illetékes véleménye, itélete többet ponderál előttem, mint Ajáxé, a cikk írójé. Ehhez járult már a csurgói hittanárság betöltésénél kiemelt zarádek, hogy csak képezettek pályázhatnak; és ezek alapján a veszprémi egyházmegyében egyedül én érezhettem magamat jogosultnak a pályázásra anélkül, hogy valaki menten ambícióval vadalhatna, a nélkül hogy igénybe vettem volna az Ajax által feltételezett klik impulzusát.

Csak még még egyet említek fel. Midőn Hock János képviselőjelöltsége notoriussá vált beszélttem Bécsy Márton barátommal, hogy az esetleges üresedés alkalmával fog-e pályázni; ő nekem azt mondotta, hogy nem pályázik. Egy későbbi alkalommal ismét kérdeztem saját szobájában s ugyanazt a választ adta. Ha én kezdetben tudom, hogy ő pályázni fog, már csak azért is lemondottam volna szándékomról, mivel az ő személyéről mondottakban egyetértek Ajaxsal. Kaposvárott lakik s idősb is nálam. Jóval később a képviselőválasztásról megértesése után Hock János nálam volt Fajszon és ő mondotta, hogy Bécsy is pályázni fog, de ekkor már több választmányi tag részemre kegyes volt eligérni szavazatát s így megmaradtam szándékom mellett és a jelen tanév végén megajándó pályázatiig hiszem, hogy e szándékom megmarad már csak azért is, mert a választmány becses szavazatának többsége azon időre is meg van ígérve számomra. A kik pedig megígérték szives támogatásukat, sokkal többre becsülik a kimondott szó szentségét, mintsem Ajaxnak rossz helyen alkalmazott enuncziációját ok nélkül figyelembe vennék.

Mindezek után azt vagyok bátor megjegyezni, hogy én semmiféle politikai pártnak jelöltje nem vagyok, hanem igenis vagyok a gymnasiumi választmányé, mely semmiféle pártkérdést nem akart csinálni; de Ajax cikkének az volt a tendenciája és nagyot vettét az igazságosság és szeretet törvénye ellen, midőn engem a közvélemény előtt, mint bármint párt jelöltjét tüntetett föl. Maradtam a tekintetes szerkesztő urnak alázatos szolgálja

Németh István
fajzi káplán.

KÖZGAZDASÁG.

Magy. kir. államvasutak.

Az időjárás viszonyok, melyek Magyarországon az aratást helyenkint két héttel késleltették, továbbá a világ piac kedvezőtlen conjuncturái okozták azt, hogy a gabona kivitel egy hóval később kezdődött, mint más években, ennek folytán azonban egyszerre oly roppant mennyiségű gabona küldeményekkel árasztattak el a közlekedési intézetek, különösen a vasutak, hogy minden körültekintés mellett is,

melylyel az összes igazgatóságok részéről az intézkedések a gyors szállítás iránt megtétettek, a hirtelen és roppant mennyiségben szállított áruk összerolrásának szükségszerüleg be kellett következnie, a továbbszállításban a pillanatnyi fennakadás kikerülhetlen volt. Hogy ily körülmények közt azok, a kik a szállításban történt késedelem folytán kárt szenvedtek, panaszkodnak és panaszaira a hirlapok modern szellentüün át keresnek könnyebbülést, azon nincs mit csodálni és jogosan zokon sem vehető. De lehetetlen helyeseelni azt, ha egyes, köztük tekintélyes és a külföldön is elterjedt lapok ez alkalomból — amint sajnosan megtörtént — heves és, akarva — nem akarva — irányszatosnak látszó támadást intéznek egy és egyuttal a legjelentékenyebb forgalmi intézet, a magyar kir. államvasutak ellen. Azt hiszik az illető lapok — kérdi a „Pester Correspondenz“ — hogy a közjónak az ország jó hírnevének és különösen azon körök érdekeinek, melyeknek közleményeik által szolgálni akartak, használtak az által, hogy épen az állami üzemet rántották elő boszujok hütésére, holott az összes és pedig nemcsak a bel-, hanem a külföldi vasutak is hasonló előrelátott, de minden előrelátás mellett is elkertülhetlen torlódásban sinlenek? Mint a „Pester Correspondenz“ hiteles helyről vett értesülés alapján kijelenti, ez alkalomból összesen öt oldalról emeltetett panasz a magyar államvasutak ellen; mind az öt kronkrét eset ép oly gyorsan, mint lelkiismeretesen megvizsgáltatott: a panaszok részben — n mennyire alaposak voltak — azonnal orvosoltattak.

Ez megtörtént volna a megtörtént az igazságtalan, irányzatos publicisztikai támadások nélkül is; azonban az illető lapok által aligha óhajtott mily eredményük is lett ezen hirlapi emanatióknak; külföldi központi állomásokról, nevezetesen Münchenből azonnal rideg óvasok intéztettek Magyarországra nagyobb mérvű kivitelei küldemények felvételét és tovább szállítását illetőleg.

Sapientia sat....

P. C.

Szerkesztői posta.

- K. J. Csurgó. Meg kellett tördelnünk. Az érdekes mű azért irodalmi becséből vajmi keveset veszített.
- M. J. Budapest. „Rajtakapva“ ugy a két utóbbi még e hó folyamán jönnek. A Humoreszk aláírással jelent meg. Használjuk azt!
- Horváth Béla. Szakos. Az októberi összes példányszámokkal már nem szolgálhatunk. Légy türellemmel, eszentul pontosabbak leszünk.
- Nóra. A római számokkal való sorozás tévedést okozott. Utólag látjuk hogy az „Életképek“ I. mint II. alattja teljesen önálló és befejezett életkép.
- P. B. Budapest. Többé nem szakítjuk meg.
- B. M. Baja. Fordításokat a most fogadunk el.
- B. B. Mohács. Határozott sürgős választ kérünk a kolosvári siker után.
- L. I. Kaposvár. Kár lesz változtatni. Jövő számunk hozza.
- Horváth Pál. Kresztelovác. Slavonia A messze távolból lapunk iránt tanusított érdeklődést örömmel olvastuk. A kívánt példányt elküldtük.
- M. G. Tótkeszi. 3-án lélekben ott lesznünk.
- K. L. Budapest. „Javithatlan“ Még nekünk is erős. Némi változással mehet.
- E. B. Budapest. Át kellett dolgoznunk.

Szerkesztésért felelős:

VÖRÖS JÁNOS.

395. szám.

v. 1887.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírű teszi, hogy a kaposvári tekintetes kir. törvénynek 6382/1885. számu végzése által a somogy megyei takarékpénziár és a volt kaposvári bank javára, Sujszter István szentgáloskéri lakos ellen 270 frt tőke, ennek 6%, kamatai és eddig összes perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt le 301 frtra becsült két ló, egy vastengelyes kocsi, eke, taliga, széna, disznó és két hold földnek buza terméséből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak. Mely árverésnek az igali kir. járásbírósi 2651. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Sujszter Istvánnal Szentgáloskérén leendő eszközlésére 1887. év deczember hó 9 ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. J.-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő, Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshöz tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig előlirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifiggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Igal 1887. évi november 26-án.

Burján István
kir. bir. végrehajtó.